Zintegrowany Rejestr Kwalifikacji

Kwalifikacja - podgląd

Nazwa kwalifikacji

Pozyskiwanie drewna pilarką łańcuchową

Skrót nazwy

Pilarz-drwal

Rodzaj kwalifikacji

kwalifikacja cząstkowa

Poziom PRK/ERK

4

Krótka charakterystyka kwalifikacji, obejmująca informacje o działaniach lub zadaniach, które potrafi wykonywać osoba posiadająca tę kwalifikację

Osoba posiadająca kwalifikację wolnorynkową „Pozyskiwanie drewna pilarką łańcuchową" samodzielnie dobiera technikę ścinki oraz kierunek obalanie drzewa z uwzględnieniem m.in. rodzaju drzewa, jego stanu zdrowotnego, budowy korony, kierunku pochylenia względem indywidualnego kierunku obalania, wiatru, stref niebezpiecznych i ścieżek oddalania, samodzielnie ścina i obala drzewa. Okrzesuje drzewa i przerzyna drewno. We wszystkich czynnościach posługuje się pilarką łańcuchową zgodnie z instrukcją obsługi producenta oraz zasadami bezpieczeństwa pracy tego typu sprzętem. Stosuje w razie zidentyfikowanej potrzeby narzędzia pomocnicze. Planuje i organizuje pracę własną. Jest gotowa do współpracy w grupie osób wykonujących ścinkę, obalanie i okrzesywanie drzew oraz przerzynkę drewna na wyznaczonym terenie. W podejmowanych czynnościach uwzględnia zróżnicowane warunki atmosferyczne. Osoba posiadająca kwalifikację może również podjąć samodzielną działalność gospodarczą w zakresie świadczenia usług ścinania, obalania i okrzesywania drzew, realizując usługi na rzecz i w ścisłej współpracy ze zleceniodawcą, najczęściej przedstawicielem nadleśnictwa. Kwalifikacja potwierdza umiejętności pracy pilarką łańcuchową do ścinki drzew na stanowisku pilarza-drwala.

Orientacyjny nakład pracy potrzebny do uzyskania kwalifikacji [godz.]

144

Grupy osób, które mogą być zainteresowane uzyskaniem kwalifikacji

Kwalifikacją mogą być zainteresowani: ● pracownicy Zakładów Usług Leśnych (stanowisko pilarz-drwal); ● pracownicy Zakładów Komunalnych - Zieleni Miejskich; ● pracownicy ogrodnictwa; ● pracownicy Państwowej Straży Pożarnej (zawodowi strażacy); ● strażacy Ochotniczej Straży Pożarnej; ● pracownicy Polskich Kolei Państwowych; ● pracownicy Zakładów Energetycznych; ● osoby z kierunkowym wykształceniem w branży leśnej; ● uczniowie techników leśnych i szkół ogrodniczych (kształcących w zawodach ogrodnik-sadownik), jako uzupełnienie kwalifikacji pełnych; ● osoby, które chcą się przekwalifikować i

rozpocząć pracę związaną ze ścinaniem, obalaniem i okrzesywaniem drzew; ● osoby wykonujące tego typu prace, chcące formalnie potwierdzić swoje kwalifikacje w tym zakresie; ● osoby zakładające działalność gospodarczą, związaną z usługami ścinania, obalania i okrzesywania drzew.

Wymagane kwalifikacje poprzedzające

Opis

Brak

Lista

W razie potrzeby warunki, jakie musi spełniać osoba przystępująca do walidacji

Osoba przystępująca do walidacji musi: 1) mieć ukończone 18 lat; 2) posiadać zaświadczenie lekarskie o braku przeciwwskazań do wykonywania pracy na stanowisku drwal-pilarz; 3) ukończyć kurs pierwszej pomocy, minimum 8-godzinny, w ostatnich 5 latach przed przystąpieniem do walidacji, zawierający następujące treści: a) ocenę sytuacji i zabezpieczenie miejsca wypadku, b) ocenę stanu poszkodowanego, c) kontrolę czynności życiowych, d) postępowanie z poszkodowanym nieprzytomnym, e) podstawowe czynności podtrzymywania życia, f) postępowanie w przypadku zachorowań i stanów nagłych, bólu w klatce piersiowej, drgawek, g) postępowanie w przypadku krwotoków, poważnych ran, oparzeń i odmrożeń, ukąszeń i użądleń, h) postępowanie w przypadku urazów kostno-stawowych oraz urazów głowy i kręgosłupa.

Zapotrzebowanie na kwalifikację

W Polsce lasy zajmują ponad 9,2 mln hektarów, z czego zdecydowaną większość stanowią lasy państwowe. Polska to jeden z najbardziej zalesionych państw w Europie (o lesistości rzędu 29,6%). Kadra wykonująca obowiązki w lasach jest zatem dość liczna. Faktycznie prace związane z utrzymaniem lasu zlecane są zakładom usług leśnych – ZUL. W Polsce w kilku tysiącach ZUL pracuje blisko 50 tys. osób. Praca robotnika leśnego (drwal/pilarz) odpowiadającego m.in. za ścinanie, obalanie i okrzesywanie drzew jest jedną z najpotrzebniejszych prac dotyczących drzewostanu i pozyskiwania drewna, ale też jedną z najniebezpieczniejszych w branży leśnej, dlatego ważne jest, aby podejmujące ją osoby posiadały odpowiednie kwalifikacje, zweryfikowane w rzetelnym i obiektywnym procesie walidacji, co wpłynie na skrócenie procesów rekrutacyjnych, wzrost bezpieczeństwa pracy oraz zniweluje duże rotacje pracownicze, wynikające z fizycznego charakteru pracy i jej ciężkich warunków, z których osoby bez odpowiedniego przygotowania nie zdają sobie często sprawy podejmując zatrudnienie. Osoby pracujące pilarkami mechanicznymi do ścinki drzew znajdują również zatrudnienie w firmach i instytucjach, gdzie niezbędne jest dbanie o drzewostan, utrzymanie pasów zieleni związanych np. z ciągami komunikacyjnymi i liniami przesyłowymi, czy też interwencje w przypadku drzew uszkodzonych lub powalonych wskutek zjawisk atmosferycznych i wypadków. Potwierdzenia umiejętności z zakresu ścinania, obalania i okrzesywania drzew poszukują również strażacy OSP, osoby prywatne i firmy zajmujące się m.in. usługami energetycznymi, ogrodnictwem i pracami porządkowymi na obszarach zielonych. Korzyść dla pracodawców: Zgodnie z przepisami bezpieczeństwa i higieny pracy pracodawca nie może dopuścić do pracy przy obalaniu, ścinaniu i okrzesywaniu drzew z wykorzystaniem pilarek łańcuchowych pracownika bez uprawnień, choć prawodawstwo nie reguluje jednoznacznie rodzaju, ani instytucji wydającej uprawnienie. Dzięki wprowadzeniu kwalifikacji wolnorynkowej „Pozyskiwanie drewna pilarką łańcuchową” i

możliwości jej potwierdzania zewnętrznym procesem walidacji, forma uprawnienia może zostać ujednolicona, a pracodawcy zyskają pracowników w pełni uprawnionych do wykonywania zadań drwala-pilarza. Osoby posiadające kwalifikację „Pozyskiwanie drewna pilarką łańcuchową" nie wymagają dodatkowego przeszkolenia, procedur egzaminacyjnych, ani certyfikacyjnych. Bezpiecznie i zgodnie z instrukcją pracują pilarką łańcuchową i są przygotowane do pracy w trudnych warunkach w terenie, co minimalizuje ryzyko wypadków oraz szybkiej rezygnacji z zatrudnienia z uwagi na fizyczny charakter pracy. Udział w przetargach dotyczących np. prac leśnych i porządkowych na obszarach zielonych wymaga, aby oferent wykazał się odpowiednio wykwalifikowaną kadrą pracowniczą, a taką zapewnia mu certyfikat niniejszej kwalifikacji. Korzyści dla pracowników: W związku z faktem, że pilarz-drwal jest kwalifikacją/zawodem deficytowym, do którego podjęcia wymagany jest dokument potwierdzający wiedzę i umiejętności w zakresie pracy pilarką łańcuchową do ścinki drzew, osoba posiadająca certyfikat w kwalifikacji „Pozyskiwanie drewna pilarką łańcuchową" realnie zwiększa swoje szanse na rynku pracy w kontekście znalezienia lub zmiany zatrudnienia. Posiadanie kwalifikacji jest czynnikiem eliminującym deklaratywną gotowość do podjęcia pracy przy ścinaniu, obalaniu i okrzesywaniu drzew na rzecz rzeczywistych umiejętności i predyspozycji do jej wykonywania.

Odniesienie do kwalifikacji o zbliżonym charakterze oraz wskazanie kwalifikacji ujętych w ZRK zawierających wspólne zestawy efektów uczenia się

Kwalifikacja zawiera zbliżony zestaw efektów uczenia się dla kwalifikacji pełnej Technik leśnik (314301) w odniesieniu do Zestawu Efektów Uczenia się nr 6 o nazwie: "Umiejętności stanowiące podbudowę do kształcenia w zawodach (PKZ(R.a))", dla efektu uczenia się nr 6 tj. "Uczeń przestrzega zasad działania pilarek spalinowych".

Streszczenie opinii uzyskanych podczas konsultacji projektu kwalifikacji

Zaproszono środowiska zainteresowane (ponad 70 podmiotów – m.in. PGL LP, pracodawcy, związki zawodowe, szkoły leśne) do zgłoszenia uwag do wniosku. Konsultacje trwały do dnia 14 lutego 2022 r. W konsultacjach aktywny udział wzięło 27 podmiotów, z czego 22 opowiedziało się za włączeniem kwalifikacji do ZSK, a 5 było przeciw. Głos aprobujący warunkowo (pod warunkiem, że walidacja kwalifikacji będzie przeprowadzana w warunkach rzeczywistych): Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Katowicach, Polski Związek Pracodawców Leśnych, Technikum Leśne w Tucholi, Biebrzański Park Narodowy, Centrum Koordynacji Szkolenia Operatorów Maszyn, Sieć Badawcza Łukasiewicz - Instytut Mechanizacji Budownictwa i Górnictwa Skalnego". W trakcie konsultacji pojawiało się wiele uwag szczegółowych, dotyczących propozycji zmian konkretnych zapisów oraz uwagi o charakterze ogólnym. Podmiot procedujący kwalifikację przygotował zestawienie uwag z konsultacji, które zostało przekazane do wnioskodawcy. W dniu 28 marca 2022 r. wnioskodawca ustosunkował się do uwag z konsultacji i w kolejnych tygodniach wprowadził zmiany do opisu kwalifikacji. Sześciu, wyłonionych w konkursie specjalistów sporządziło opinie dotyczą społeczno-gospodarczej potrzeby włączenia przedmiotowej kwalifikacji do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji. Specjaliści zgłosili szczegółowe uwagi do opisu kwalifikacji oraz wątpliwość, czy kwalifikacja w takim kształcie może być włączona do ZSK. W związku z powyższym między październikiem 2022 a marcem 2023 r. odbyło się 8 spotkań uzgodnieniowych z udziałem osoby rozpatrującej przedmiotowy wniosek w Departamencie Leśnictwa i Łowiectwa, specjalistów opiniujących kwalifikację, wnioskodawcy oraz przedstawicieli Instytutu Badań Edukacyjnych, na których ustalono pożądany kształt opisu kwalifikacji. Opis kwalifikacji uzgodniono z przedstawicielami Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych odpowiadającymi za kwestie bezpieczeństwa i higieny pracy przy pracach leśnych. W dniu 29 września 2023 r. ustalono ostateczną wersję opisu kwalifikacji. W wyniku prac nad opisem

kwalifikacji zmianie uległa jej nazwa na “Pozyskiwanie drewna pilarką łańcuchową” oraz pozostałe pola w szczególności: “Warunki, jakie musi spełniać osoba przystępująca do walidacji”, “Wymagania dotyczące walidacji i podmiotów przeprowadzających walidację”, “Syntetyczna charakterystyka efektów uczenia się”, ”Wyodrębnione zestawy efektów uczenia się".

Typowe możliwości wykorzystania kwalifikacji

Osoba posiadająca kwalifikację może podjąć zatrudnienie w Zakładach Usług Leśnych na stanowisku drwala-pilarza, w Zakładach Komunalnych – Zieleni Miejskiej jako osoba wykonująca pracę ścinania, obalania i okrzesywania drzew lub w firmach branży ogrodniczej, sadowniczej i porządkowania obszarów zielonych. Osoby pracujące pilarkami mechanicznymi do ścinki drzew znajdują również zatrudnienie w firmach, instytucjach i służbach publicznych, gdzie niezbędne jest dbanie o drzewostan, utrzymanie pasów zieleni związanych np. z ciągami komunikacyjnymi i liniami przesyłowymi, czy też interwencje w przypadku drzew uszkodzonych lub powalonych wskutek zjawisk atmosferycznych i wypadków. Pracownicy o kwalifikacji „Pozyskiwanie drewna pilarką łańcuchową” są zatrudniani w szeregach Państwowej i Ochotniczej Straży Pożarnej, wśród pracowników Polskich Kolei Państwowych oraz pracowników Zakładów Energetycznych. Osoba posiadająca kwalifikację może również podjąć samodzielną działalność gospodarczą w zakresie świadczenia usług ścinania, obalania i okrzesywania drzew, realizując usługi na rzecz i w ścisłej współpracy ze zleceniodawcą, najczęściej przedstawicielem nadleśnictwa.

Wymagania dotyczące walidacji i podmiotów przeprowadzających walidację

1. Wymagania dotyczące metod przeprowadzania walidacji Do weryfikacji efektów uczenia się (walidacji) stosuje się następujące metody: 1) test teoretyczny; 2) obserwacja w warunkach rzeczywistych (obserwacja w miejscu pracy); 3) wywiad swobodny (rozmowa z komisją walidacyjną); 4) wywiad ustrukturyzowany (rozmowa z komisją walidacyjną). Walidacja składa się z dwóch części. W części pierwszej za pomocą metod: testu teoretycznego, obserwacji w warunkach rzeczywistych oraz wywiadu swobodnego sprawdzane jest posiadanie efektów uczenia się z zestawu 1. Przygotowanie do ścinki, obalania i okrzesywania drzew oraz przerzynki drewna. Zaliczenie części pierwszej dopuszcza do części drugiej. W części drugiej za pomocą metod: wywiadu ustrukturyzowanego oraz obserwacji w warunkach rzeczywistych sprawdzane jest posiadanie efektów uczenia się zawartych w pozostałych zestawach. Wszystkie zadania praktyczne osoba przystępująca do walidacji musi wykonać zgodnie z zasadami bezpiecznej i higienicznej pracy oraz wymaganiami zawartymi w instrukcji stanowiskowej opracowanej przez instytucję certyfikującą. Złamanie zasad bezpiecznej i higienicznej pracy oraz wymagań zawartych w instrukcji stanowiskowej skutkuje przerwaniem walidacji. Nie dopuszcza się metody analizy dowodów i deklaracji. 2. Wymagania dotyczące osób przeprowadzających walidację Walidację prowadzi komisja walidacyjna składająca się co najmniej z trzech członków. Każdy z członków komisji walidacyjnej musi posiadać uprawnienia instruktora ścinki, a ponadto spełniać co najmniej dwa z następujących kryteriów, przy czym członkowie komisji walidacyjnej muszą spełniać łącznie wszystkie z następujących kryteriów: 1) posiadanie kwalifikacji pełnej, co najmniej na 4 poziomie Polskiej Ramy Kwalifikacji; 2) posiadanie co najmniej 2-letniego doświadczenia zawodowego jako instruktor ścinki drzew; 3) posiadanie co najmniej 5-letniego doświadczenia zawodowego w prowadzeniu zajęć dydaktycznych, szkoleń lub przeprowadzaniu weryfikacji efektów uczenia się wyodrębnionych w kwalifikacji wolnorynkowej „Pozyskiwanie drewna pilarką łańcuchową” włączonej do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji. Za powołanie członków komisji walidacyjnej odpowiada instytucja certyfikująca, przy czym jednego z członków komisji walidacyjnej wyznacza, na wniosek instytucji certyfikującej, dyrektor regionalnej dyrekcji Lasów Państwowych właściwy dla miejsca przeprowadzania walidacji. Każdy z członków komisji walidacyjnej przed przystąpieniem do przeprowadzania walidacji w danej instytucji certyfikującej

jest zobowiązany do uczestnictwa w szkoleniu lub spotkaniu organizacyjnym dla członków komisji walidacyjnej, zorganizowanym przez instytucję certyfikującą, przygotowującym w zakresie stosowania metod przeprowadzania walidacji, w tym wypełniania arkuszy oceny, rozumienia poszczególnych zadań, pytań lub wskaźników, stosowania kluczy oraz zasad oceny, a także zapoznania ze scenariuszem walidacji, matrycą walidacji oraz opisem kwalifikacji wolnorynkowej „Pozyskiwanie drewna pilarką łańcuchową” włączonej do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji. 3. Wymagania dotyczące warunków organizacyjnych i materialnych niezbędnych do prawidłowego i bezpiecznego prowadzenia walidacji Za zapewnienie warunków organizacyjnych i materialnych niezbędnych do prawidłowego i bezpiecznego prowadzenia walidacji odpowiada instytucja certyfikująca. Instytucja certyfikująca zapewnia w szczególności: 1) bezpieczne i higieniczne warunki walidacji w pomieszczeniach i na powierzchniach manipulacyjnych z podziałem na działki robocze; 2) odpowiednio wyposażone pomieszczenia do przeprowadzenia części pierwszej walidacji; 3) pomieszczenie socjalne umożliwiające osobie przystępującej do walidacji przebranie się w odzież ochronną; 4) dostęp do terenu leśnego objętego procesami gospodarczymi z możliwością ścinki drzew; 5) w pełni sprawne pilarki łańcuchowe spełniające normy emisji CO_2 zgodne z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/1628 z dnia 14 września 2016 r. w sprawie wymogów dotyczących wartości granicznych emisji zanieczyszczeń gazowych i pyłowych oraz homologacji typu w odniesieniu do silników spalinowych wewnętrznego spalania przeznaczonych do maszyn mobilnych nieporuszających się po drogach, zmieniającym rozporządzenia (UE) nr 1024/2012 i (UE) nr 167/2013 oraz zmieniającym i uchylającym dyrektywę 97/68/WE (Dz. Urz. UE L 252 z 16.09.2016, str. 53), dostosowane do parametrów drzew znajdujących się na powierzchni manipulacyjnej z podziałem na działki robocze, na której prowadzona jest walidacja; 6) materiały eksploatacyjne, w tym oleje biodegradowalne oraz mieszankę paliwowo-olejową; 7) narzędzia pomocnicze gwarantujące bezpieczną realizację zadań w ramach walidacji; 8) kaski ochronne dla drwali-pilarzy z funkcją komunikacji bezprzewodowej na powierzchni roboczej dla osób przystępujących do walidacji i członków komisji walidacyjnej podczas zadań praktycznych; 9) apteczkę do udzielania pierwszej pomocy, wyposażoną w standardzie R0; 10) ubezpieczenie następstw nieszczęśliwych wypadków (NNW) na czas przeprowadzanej walidacji dla osób przystępujących do walidacji i członków komisji walidacyjnej; 11) pokrycie kosztów działalności komisji walidacyjnej. Osoba przystępująca do walidacji musi być wyposażona w odzież, rękawice, obuwie ochronne i inne środki ochrony indywidualnej przeznaczone do pracy przy ścince drzew, zgodnie z wymaganiami określonymi przez instytucję certyfikującą, uwzględniającymi zasady bezpiecznej i higienicznej pracy. Instytucja certyfikująca nie ma obowiązku zapewniania osobie przystępującej do walidacji środków ochrony indywidualnej innych niż kaski ochronne dla drwali-pilarzy z funkcją komunikacji bezprzewodowej na powierzchni roboczej. Członek komisji walidacyjnej ocenia i decyduje o dopuszczeniu środków ochrony indywidualnej osób przystępujących do walidacji do użycia w trakcie walidacji. Instytucja certyfikująca ponosi pełną odpowiedzialność za udostępnioną powierzchnię roboczą oraz używane podczas walidacji na powierzchni roboczej pilarki łańcuchowe, narzędzia pomocnicze, środki ochrony indywidualnej oraz maszyny pod kątem spełnienia norm bezpieczeństwa zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa w zakresie ścinki, obalania i okrzesywania drzew oraz przerzynki drewna. Instytucja certyfikująca oraz osoba przystępująca do walidacji zobowiązane są do bezwzględnego przestrzegania przepisów dotyczących bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej, ochrony środowiska oraz wymagań sanitarno-higienicznych obowiązujących w miejscu przeprowadzania walidacji, a ich nieprzestrzeganie może być podstawą do przerwania walidacji. Koszty ewentualnego tłumacza przysięgłego są pokrywane przez osobę przystępującą do walidacji. Instytucja certyfikująca zapewnia bezstronną i niezależną procedurę odwoławczą, w ramach której osoby przystępujące do walidacji mają możliwość odwołania się od decyzji walidacyjnej. W przypadku negatywnego wyniku walidacji podmiot prowadzący walidację jest zobowiązany przedstawić

uzasadnienie decyzji. 4. Etapy identyfikowania i dokumentowania Żaden ze wskazanych dla kwalifikacji efektów uczenia się nie może zostać zwalidowany na etapie identyfikowania i dokumentowania. Nie dopuszcza się metody analizy dowodów.

Odniesienie do poziomu sektorowych ram kwalifikacji (o ile dotyczy)

Nie dotyczy

Data włączenia kwalifikacji do ZSK

2025-03-25

Podstawa prawna

Obwieszczenie Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 7 marca 2025 r. w sprawie włączenia kwalifikacji wolnorynkowej „Pozyskiwanie drewna pilarką łańcuchową” do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji Na podstawie art. 25 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji (Monitor Polski z 25 kwietnia 2025 r. poz. 269).

Syntetyczna charakterystyka efektów uczenia się

Osoba posiadająca kwalifikację wolnorynkową „Pozyskiwanie drewna pilarką łańcuchową” samodzielnie dobiera technikę ścinki oraz kierunek obalania drzewa z uwzględnieniem m.in. rodzaju drzewa, jego stanu zdrowotnego, budowy korony, kierunku pochylenia względem indywidualnego kierunku obalania, wiatru, stref niebezpiecznych i ścieżek oddalania. Samodzielnie ścina i obala drzewa. Okrzesuje drzewa i przerzyna drewno. We wszystkich czynnościach posługuje się pilarką łańcuchową zgodnie z instrukcją obsługi producenta oraz zasadami bezpieczeństwa pracy tego typu sprzętem. Stosuje w razie zidentyfikowanej potrzeby narzędzia pomocnicze. Planuje i organizuje pracę własną. Jest gotowa do współpracy w grupie osób wykonujących ścinkę, obalanie i okrzesywanie drzew oraz przerzynkę drewna na wyznaczonym terenie. W podejmowanych działaniach uwzględnia zróżnicowane warunki atmosferyczne.

Zestawy efektów uczenia się

Numer zestawu w kwalifikacji

1

Nazwa zestawu

Przygotowanie do ścinki, obalania i okrzesywania drzew oraz przerzynki drewna

Poziom

4

Orientacyjny nakład pracy [godz.]

36

Rodzaj zestawu

obowiązkowy

Poszczególne efekty uczenia się oraz kryteria weryfikacji ich osiągnięcia

Poszczególne efekty uczenia się oraz kryteria weryfikacji ich osiągnięcia

Efekt uczenia się

1. Opisuje warunki bezpiecznej ścinki, obalania i okrzesywania drzew oraz przerzynki drewna

Kryteria weryfikacji

- Opisuje zagrożenia związane z wykonywanymi czynnościami – zależne od siebie i od czynników zewnętrznych, m.in. czynniki atmosferyczne, czynniki chemiczne, czynniki biologiczne, czynniki organizacyjne, obciążenia mechaniczne i wibroakustyczne, nieprawidłowe zachowanie się drwala-pilarza, niewłaściwy stan czynnika materialnego, w tym pilarki łańcuchowej oraz narzędzi pomocniczych, przeszkody (gałęzie, inne drzewa, linie napowietrzne, inne stanowiska pracy, budynki, szlaki komunikacyjne i gospodarcze, ukształtowanie terenu), zjawisko odbicia, cięcie górną częścią końcówki prowadnicy pilarki łańcuchowej, rozłupanie pnia, niekontrolowaną zmianę kierunku obalania drzewa, cofnięcie się obalanego drzewa, zawieszenie drzewa i jego rodzaje, złamane drzewa (złomy) i ich rodzaje, drzewa wywrócone z odsłoniętym systemem korzeniowym (wywroty) i ich rodzaje, naprężenia drewna, w tym występujące w gałęziach i pniach, drzewa pęknięte, drzewa z widoczną lub ukrytą zgnilizną, drzewa wielopniowe, rozgałęziające się poniżej i powyżej wysokości 130 cm (pierśnicy), - Opisuje sposoby działania w przypadku wystąpienia zagrożeń związanych z wykonywanymi czynnościami, m.in. dopuszczalne metody usuwania zawieszonego drzewa, techniki ścinki i obalania złomów, techniki przerzynki drewna o różnym stopniu naprężeń oraz metody usuwania naprężeń gałęzi i pnia, - Omawia naprężenia występujące w pniach drzew pochylonych i zasady postępowania z takimi drzewami, - Wymienia warunki, w których nie można ścinać i obalać drzew, - Opisuje zagrożenia związane z czynnością okrzesywania drzew wynikające m.in. ze stawania na pniu okrzesywanego drzewa, opierania stopy o pień okrzesywanego drzewa, stawania okrakiem nad okrzesywanym drzewem, odcinania gałęzi i sęków końcówką prowadnicy pilarki łańcuchowej, odcinania gałęzi niewidocznych i niedostępnych (np. ukrytych w śniegu), chodzenia w trakcie wykonywania cięcia, trzymania uruchomionej pilarki łańcuchowej tylko za uchwyt sterujący, odcinania gałęzi od strony włókien ściskanych mogących spowodować zakleszczenie prowadnicy pilarki łańcuchowej, wyszarpywania zakleszczonej prowadnicy z rzazu, odcinania gałęzi naprężonych przed usunięciem naprężenia, pracy urządzeniem tnącym pilarki łańcuchowej powyżej barków drwala-pilarza, skracania gałęzi naprężonej, stojąc po wypukłej stronie jej wygięcia, obracania drzew przy użyciu siekiery, stawania na stoku poniżej okrzesywanego drzewa oraz okrzesywania drzewa w sytuacji, gdy zostało obalone wierzchołkiem w górę stoku, - Opisuje zagrożenia związane z czynnością przerzynki drewna wynikające m.in. z możliwości obsunięcia lub stoczenia się przerzynanego pnia, pozostawienia gałęzi lub sęków podczas przerzynki w miejscu zakładania rzazu pionowego, niewłaściwej oceny naprężeń pnia oraz niewłaściwego ustawienia się drwala-pilarza w przypadku ułożenia pnia wzdłuż warstwicy stoku, - Demonstruje zasady ergonomii pracy związane z pozycją ciała podczas pracy pilarką łańcuchową (pozycja robocza), ułożeniem dłoni na uchwytach pilarki łańcuchowej (uchwyt podtrzymujący i sterujący), dźwiganiem i przemieszczaniem ciężarów, - Wymienia środki ochrony indywidualnej wraz ze wskazaniem okresów ich używalności i parametrów, m.in. wkładki przeciwprzecięciowe, kompletne kaski ochronne, - Dobiera odpowiednie środki ochrony indywidualnej, - Opisuje sposoby przygotowania i zabezpieczenia powierzchni manipulacyjnej, na której będą wykonywane ścinka i obalanie drzew, związane z podziałem tej powierzchni na działki robocze w zależności od ukształtowania terenu, zasady oznakowania powierzchni manipulacyjnej, w tym sposób oznakowania działek roboczych, a także kolejność ścinki drzew na powierzchni manipulacyjnej podzielonej na działki robocze, - Opisuje przygotowanie stanowiska roboczego oraz ścieżek oddalania. - Omawia organizację i metody pracy wraz z zasadami pracy w zespole roboczym, z uwzględnieniem sposobu porozumiewania się przy użyciu ustalonych

sygnałów.

Efekt uczenia się

2. Dobiera i przygotowuje pilarkę łańcuchową oraz narzędzia pomocnicze do ścinki, obalania i okrzesywania drzew oraz przerzynki drewna

Kryteria weryfikacji

1. Ocenia możliwość wystąpienia zgnilizny miękkiej w drewnie ścinanego drzewa. 2. Dobiera pilarkę łańcuchową odpowiednio do rodzaju wykonywanego zadania i uzasadnia dobór. 3. Dobiera narzędzia pomocnicze niezbędne do ścinki, obalania i okrzesywania drzew oraz przerzynki i przemieszczania drewna, m.in. siekiery, dźwignie, kliny, tyczki kierunkowe, haki i kleszcze samozaciskowe, ściągacze linowe. Uzasadnia dobór i opisuje sposoby wykorzystania dobranych narzędzi pomocniczych. 4. Omawia codzienną, tygodniową i miesięczną obsługę techniczną pilarki łańcuchowej, w tym zasady konserwacji filtra powietrza, regulacji smarowania pilarki łańcuchowej, jej prowadnicy oraz taśmy hamulca bezpieczeństwa. 5. Omawia rodzaje, budowę i konserwację układu tnącego pilarki łańcuchowej, w tym typy zębów tnących, ostrzenie pilarki łańcuchowej, regulację szczeliny wrębowej zęba tnącego (regulacja wysokości ogranicznika głębokości zęba tnącego) w zależności od twardości przerzynanego drewna lub rodzaju wykonywanego zadania, rodzaje pilników, narzędzia pomocnicze do konserwacji pilarki łańcuchowej, typy prowadnic oraz kółek lub bębnów napędowych, a także objawy zużycia poszczególnych części układu. 6. Omawia zasady przygotowania mieszanki paliwowo-olejowej według zalecanych proporcji, zastosowanie olejów biodegradowalnych oraz warunki magazynowania i transportowania substancji niebezpiecznych. 7. Omawia zasady bezpieczeństwa w trakcie uzupełniania oleju i mieszanki paliwowo-olejowej.

Efekt uczenia się

3. Przygotowuje pilarkę łańcuchową do pracy

Kryteria weryfikacji

1. Wskazuje elementy budowy pilarki łańcuchowej odpowiedzialne za bezpieczeństwo pracy (hamulec, amortyzatory drgań, wychwytnik łańcucha, osłony dłoni, blokada dźwigni gazu, wyłącznik zapłonu) oraz sprawdza smarowanie prowadnicy pilarki łańcuchowej i prawidłowe działanie hamulca. 2. Demonstruje uzupełnianie oleju oraz mieszanki paliwowo-olejowej z zachowaniem zasad bezpieczeństwa i ochrony środowiska. 3. Demonstruje montaż i demontaż elementów układu tnącego pilarki łańcuchowej. 4. Demonstruje prawidłowe i bezpieczne sposoby uruchomienia pilarki łańcuchowej. 5. Ostrzy łańcuch pilarki łańcuchowej według zaleceń producenta z wykorzystaniem narzędzi pomocniczych.

Numer zestawu w kwalifikacji

2

Nazwa zestawu

Ścinka i obalanie drzew

Poziom

4

Orientacyjny nakład pracy [godz.]

36

Rodzaj zestawu

obowiązkowy

Poszczególne efekty uczenia się oraz kryteria weryfikacji ich osiągnięcia

Poszczególne efekty uczenia się oraz kryteria weryfikacji ich osiągnięcia

Efekt uczenia się

1. Opisuje zasady bezpiecznej i higienicznej pracy, przygotowanie stanowiska roboczego, parametry pniaka oraz technikę ścinki i obalania drzew

Kryteria weryfikacji

1. Wymienia techniki ścinki drzew. 2. Omawia fazy ścinki drzew (usunięcie nabiegów korzeniowych, rzaz podcinający, skrócenie zawiasy i rzaz ścinający). 3. Opisuje techniki ścinki i obalania drzew w różnych sytuacjach, m.in. ścinkę i obalanie drzew za pomocą pilarki łańcuchowej z użyciem dźwigni- -obracaka lub tyczki kierunkowej, ścinkę i obalanie drzew o średnicy mniejszej od użytecznej długości prowadnicy pilarki łańcuchowej, ścinkę i obalanie drzew o średnicy nieprzekraczającej dwóch użytecznych długości prowadnicy pilarki łańcuchowej, ścinkę i obalanie drzew o średnicy przekraczającej dwie użyteczne długości prowadnicy pilarki łańcuchowej, ścinkę i obalanie drzew pochylonych, w zależności od kierunku pochylenia drzewa względem indywidualnego kierunku obalania, ścinkę i obalanie złomów lub ich części, ścinkę i obalanie wywrotów, ścinkę i obalanie drzew z pękniętym pniem, ścinkę i obalanie drzew zlokalizowanych w sąsiedztwie budynków, budowli, linii teleenergetycznych i szlaków komunikacyjnych, ścinkę i obalanie drzew wyjątkowo grubych, ścinkę i obalanie drzew silnie pochylonych, w tym przeciwnie do założonego kierunku ich obalania, oraz ścinkę i obalanie drzew zawieszonych, trudnych do ściągnięcia. 4. Omawia zasady wyboru kierunku obalania drzew (ogólny kierunek) lub drzewa (indywidualny kierunek). 5. Wyznacza ścieżki oddalania i omawia strefy niebezpieczne, w tym dla ścinki jednoosobowej i dwuosobowej. 6. Omawia parametry, jakie należy zastosować przy ścince i obalaniu drzew, m.in. kąt rzazu podcinającego, jego głębokość i rodzaje, wysokość progu, szerokość zawiasy, wysokość pnia po ściętym drzewie, głębokość skrócenia zawiasy oraz przypadki, kiedy skrócenie zawiasy jest zabronione. 7. Omawia funkcję zawiasy oraz progu bezpieczeństwa.

Efekt uczenia się

2. Zachowuje zasady bezpiecznej i higienicznej pracy podczas ścinki i obalania drzew

Kryteria weryfikacji

1. Przed ścinką i obaleniem drzew zabezpiecza powierzchnię manipulacyjną odpowiednimi znakami. 2. Przed ścinką i obaleniem drzew wyznacza ścieżki oddalania w zależności od metody ścinki (jednoosobowa lub dwuosobowa), na odległość co najmniej 5 m od pnia ścinanego drzewa. 3. Przed ścinką i obaleniem drzew lustruje przedpole, w tym upewnia się, czy w strefie niebezpiecznej nie znajdują się osoby postronne lub zwierzęta. 4. Przed ścinką i obaleniem drzew upewnia się, czy osoby, które są upoważnione do przebywania w strefie

niebezpiecznej, przebywają przy pniu ścinanego drzewa w pobliżu ścieżek oddalania. 5. Sygnalizuje przystąpienie do ścinki i obalania drzew okrzykiem ostrzegawczym „UWAGA”. 6. Oddala się, obserwując obalające się drzewo, po ścieżce oddalania we właściwym kierunku od obalającego się drzewa, natychmiast po rozpoczęciu rozwierania się rzazu ścinającego. 7. Po ścince drzewa wraca do pniaka dopiero po upewnieniu się, że nie zagraża żadne niebezpieczeństwo, np. zawieszona gałąź. 8. Używa środków ochrony indywidualnej. 9. Używa hamulca bezpieczeństwa pilarki łańcuchowej. 10. Stosuje zasady ergonomii (właściwa pozycja robocza, ułożenie dłoni na uchwytach pilarki łańcuchowej).

Efekt uczenia się

3. Użytkuje pilarkę łańcuchową i narzędzia pomocnicze podczas ścinki i obalania drzew

Kryteria weryfikacji

1. Dobiera technikę ścinki i obalania drzew, uwzględniając budowę pnia i korony drzewa, jego pochylenie względem indywidualnego kierunku obalania, ukształtowania terenu i innych warunków. 2. Przygotowuje ścieżki oddalania. 3. Dokonuje ścinki drzewa oraz jego obalenia, wykorzystując pilarkę łańcuchową i narzędzia pomocnicze zgodnie z zasadami bezpieczeństwa. 4. Posługuje się pilarką łańcuchową zgodnie z instrukcją obsługi producenta.

Numer zestawu w kwalifikacji

3

Nazwa zestawu

Okrzesywanie drzew

Poziom

4

Orientacyjny nakład pracy [godz.]

36

Rodzaj zestawu

obowiązkowy

Poszczególne efekty uczenia się oraz kryteria weryfikacji ich osiągnięcia

Poszczególne efekty uczenia się oraz kryteria weryfikacji ich osiągnięcia

Efekt uczenia się

1. Identyfikuje i usuwa naprężenia gałęzi

Kryteria weryfikacji

1. Identyfikuje naprężenia gałęzi, jakie wystąpiły po obaleniu drzewa. 2. Omawia sposób usuwania naprężeń gałęzi. 3. Dobiera technikę usuwania naprężeń gałęzi. 4. Wykonuje cięcia usuwające naprężenia gałęzi, wykorzystując pilarkę łańcuchową i narzędzia pomocnicze.

Efekt uczenia się

2. Dobiera technikę okrzesywania drzew

Kryteria weryfikacji

1. Dobiera technikę okrzesywania drzewa stosownie do zaistniałej sytuacji i gatunku drzewa (pozycja robocza, kierunek okrzesywania, narzędzia służące do okrzesywania). 2. Odcina gałęzie od pnia.

Efekt uczenia się

3. Zachowuje zasady bezpiecznej i higienicznej pracy podczas okrzesywania drzew

Kryteria weryfikacji

1. Sprawdza położenie okrzesywanego drzewa w celu zlokalizowania zagrożeń. 2. Sprawdza, na jakich gałęziach opiera się obalone drzewo. 3. Zbliża się do odcinanej gałęzi od strony kąta rozwartego jej osadzenia. 4. Używa środków ochrony indywidualnej. 5. Używa hamulca bezpieczeństwa pilarki łańcuchowej. 6. Stosuje zasady ergonomii (właściwa pozycja robocza i ułożenie dłoni na uchwytach pilarki łańcuchowej).

Numer zestawu w kwalifikacji

4

Nazwa zestawu

Przerzynka drewna

Poziom

4

Orientacyjny nakład pracy [godz.]

36

Rodzaj zestawu

obowiązkowy

Poszczególne efekty uczenia się oraz kryteria weryfikacji ich osiągnięcia

Poszczególne efekty uczenia się oraz kryteria weryfikacji ich osiągnięcia

Efekt uczenia się

1. Przygotowuje przerzynkę drewna

Kryteria weryfikacji

1. Identyfikuje punkty podparcia pnia. 2. Dobiera techniki przerzynki drewna w zależności od grubości pnia i rozkładu naprężeń drewna. 3. Przygotowuje miejsce przerzynki drewna zgodnie z zasadami ergonomii i bezpieczeństwa.

Efekt uczenia się

2. Przerzyna drewno na sortyment

Kryteria weryfikacji

1. Dobiera technikę przerzynki drewna w zależności od rozkładu naprężeń drewna. 2. Przerzyna drewno, wykorzystując pilarkę łańcuchową oraz narzędzia pomocnicze.

Efekt uczenia się

3. Zachowuje zasady bezpiecznej i higienicznej pracy podczas przerzynki drewna

Kryteria weryfikacji

1. Identyfikuje naprężenia drewna i cięcie rozpoczyna od strony włókien ściskanych. 2. Zabezpiecza drewno przed osunięciem się lub stoczeniem. 3. Używa środków ochrony indywidualnej. 4. Używa hamulca bezpieczeństwa pilarki łańcuchowej. 5. Stosuje zasady ergonomii (właściwa pozycja robocza, ułożenie dłoni na uchwytach pilarki łańcuchowej).

Informacje o instytucjach uprawnionych do nadawania kwalifikacji

Wnioskodawca

Centrum Szkoleń MIKO SP. Z O.O.

Minister właściwy

Minister Klimatu i Środowiska

Okres ważności dokumentu potwierdzającego nadanie kwalifikacji i warunki przedłużenia jego ważności

Certyfikat zachowuje ważność przez 6 lat od dnia jego wydania. Warunkiem przedłużenia ważności certyfikatu jest ponowne uzyskanie pozytywnego wyniku walidacji przed wygaśnięciem terminu jego ważności.

Termin dokonywania przeglądów kwalifikacji (dotyczy kwalifikacji rynkowych)

2030-03-25

Nazwa dokumentu potwierdzającego nadanie kwalifikacji

Certyfikat

Uprawnienia związane z posiadaniem kwalifikacji

Nie dotyczy

Kod dziedziny kształcenia

623 - Leśnictwo (nauki leśne)

Kod PKD

Kod	Nazwa
2	LEŚNICTWO I POZYSKIWANIE DREWNA

Kod kwalifikacji w ZRK

4C622500014

Status

Włączona